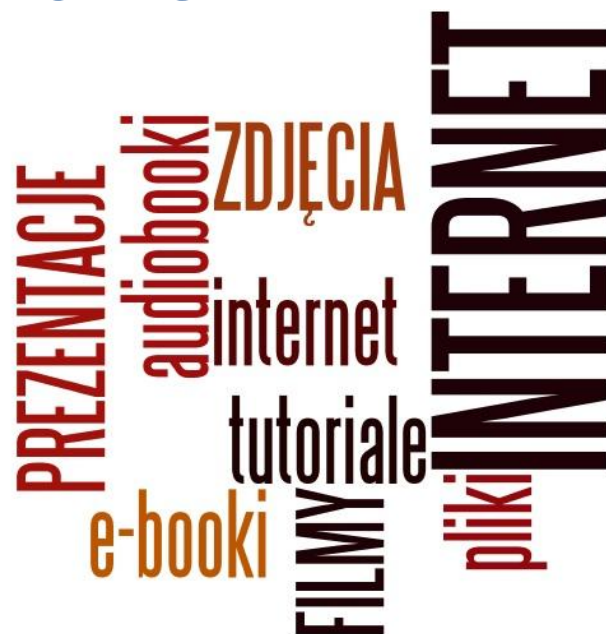

Ochrona własności intelektualnej – prawo autorskie

Opracowanie:
Halina Król

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

- Prawo autorskie – akty prawne, pojęcia
- Odpowiedzialność karna
- Rodzaje licencji
- Rodzaje przestępstw komputerowych
- Licencje programów komputerowych
- Domena publiczna

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ustawa

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym ochrony własności intelektualnej jest **USTAWA z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.**

Treść tej ustawy można znaleźć na przykład pod adresami:

<http://prawo.ngo.pl/strona/4762.html>

<http://prawo.interia.pl/kodeksy?aid=7585>

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Prawo autorskie

- Prawo autorskie jest prawem o charakterze powszechnym, a zatem obowiązuje wszystkich
- Rodzaje prawa autorskiego:
  - **osobiste** – są nieograniczone w czasie, niezbywalne, autor decyduje o dacie pierwszego udostępnienia i kontroli wykorzystania utworu,
  - **majątkowe** – zbywalne, dziedziczone (średnio ok. 70 lat od chwili śmierci twórcy).

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozdział 1

Przedmiot prawa autorskiego

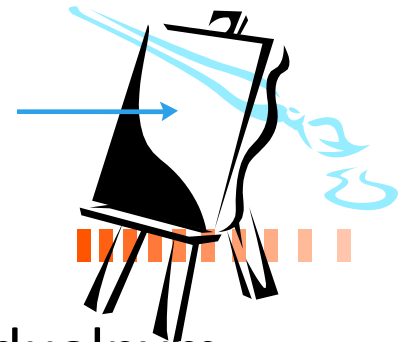
Art. 1.

1. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).

Zatem przedmiotem prawa autorskiego jest "**utwór**" rozumiany jako **dobro niematerialne**. Tak pojmowany utwór należy odróżnić od przedmiotu materialnego na jakim został utrwalony i za pomocą którego można się z nim zapoznać.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dzieło

- Ustawa chroni wszystkie utwory o indywidualnym charakterze, bez względu na ich wartość artystyczną czy użytkową i nie wymaga podejmowania specjalnych działań związanych z ich rejestracją czy też umieszczania specjalnego znaku ©.
- Specyficznym przypadkiem dzieła podlegającego ochronie jest baza danych, czyli zbiór informacji (bibliografia, książka kucharska, książka telefoniczna) nawet, jeśli nie zawiera informacji chronionych.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Art. 4.

Nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego:

- 1) akty normatywne lub ich urzędowe projekty,
- 2) urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole,
- 3) opublikowane opisy patentowe lub ochronne,
- 4) proste informacje prasowe.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Autorskie prawa osobiste i majątkowe

Autor ma prawo w szczególności do oznaczenia utworu **swaim nazwiskiem lub pseudonimem** albo do udostępniania go anonimowo, nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania, decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności, nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.

Autorskie prawa osobiste są **niezbywalne**, czyli nie można przestać być autorem.

Natomiast autorskie prawa majątkowe można dziedziczyć czy przekazać innej osobie lub instytucji.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dozwolony użytek chronionych utworów

- Ustawa dopuszcza tak zwany dozwolony użytek utworów chronionych, czyli bez zezwolenia twórcy można nieodpłatnie korzystać z już upowszechnionego utworu w zakresie **własnego użytku osobistego**.
  - Oznacza to, że posiadany legalnie film czy muzyką można przegrać na płytę (o ile nie łamiemy przy tym żadnych zabezpieczeń) i użyczyć rodzinie bądź przyjaciołom.
  - Wolno również na własne potrzeby zrobić kopię artykułu lub fragmentu podręcznika.
  - Natomiast nie jest dopuszczalne skopiowanie plików mp3 czy artykułu i umieszczenie na własnej stronie internetowej.

Uwaga!! Dozwolony użytek nie dotyczy programów komputerowych.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Użytek publiczny i prywatny

Użytek prywatny	Użytek publiczny
Na czym polega?	Na czym polega?
Polega na wykorzystaniu utworu w prywatnych celach, czyli oglądanie go, kopiowanie na płytę itd.	Polega na publicznym przedstawieniu utworu, wśród nieznanym lub znanych
Jak przestrzegać?	Jak przestrzegać?
Nie wolno pokazywać szerszej publiczności niż grono rodziny lub przyjaciół.	Nie wolno zmieniać treści utworu i trzeba pokazywać źródła i autora tekstu.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Plagiat jawny, a plagiat ukryty

Plagiat jawny

Co to jest?

Jest to plagiat polegający na kompletnym przepisaniu tekstu „słowo w słowo”.

Jaka grozi kara?

Grzywna.

Jakie formy wyróżniamy?

Klasyczny plagiat, przepisywanie wypracowań.

Plagiat ukryty

Co to jest?

Jest to plagiat polegający na przepisaniu tekstu zmieniając tylko dobór słów (sens pozostaje ten sam).

Jaka grozi kara?

Grzywna lub pozbawienie wolności.

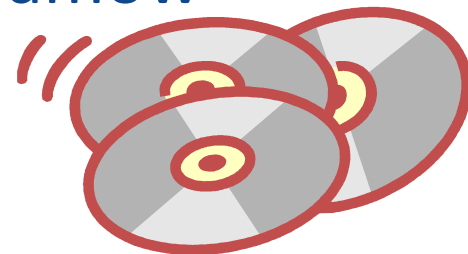
Jakie formy wyróżniamy?

Klasyczny plagiat, ściąganie, przepisywanie zadań domowych.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozdział 7

Przepisy szczególne dotyczące programów komputerowych

Art. 74.

1. Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.
2. Ochrona przyznana programowi komputerowemu obejmuje wszystkie formy jego wyrażenia. Idee i zasady będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym podstawą łączy, nie podlegają ochronie.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozdział 14 Odpowiedzialność karna

Art. 115. [Przywłaszczenie prawa]

1. Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 116. [Rozpowszechnianie cudzego utworu]

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 117. [Niedozwolone utrwalanie utworu]

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom utrwała lub zwielokrotnia cudzy utwór w wersji oryginalnej lub w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, godząc się na ich rozpowszechnianie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozdział 14 Odpowiedzialność karna

Art. 118. [Paserstwo]

1. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedmiot będący nośnikiem utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu rozpowszechnianego lub zwielokrotnionego bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom nabywa, pomaga w jego zbyciu, przyjmuje albo pomaga w jego ukryciu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 118¹ [Niedozwolone wytwarzanie przedmiotów]

1. Kto wytwarza przedmioty przeznaczone do niedozwolonego usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń przed odtwarzaniem, przegrywaniem lub zwielokrotnianiem utworu, albo dokonuje obrotu takimi przedmiotami, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Co to jest licencja?

- **Licencja** to dokument prawny lub umowa, określająca warunki korzystania z utworu jako dobra, którego dana licencja dotyczy.

UMOWA LICENCYJNA

Zawarta dnia ..... W .....
pomiędzy ..... z siedzibą w
..... reprezentowanym przez
..... nr PESEL .....
zwanym dalej Licencjobiorcą,
a ..... zamieszkałym w....., nr
PESEL .....
zwanym dalej Licencjodawcą.

§ 1

Licencjodawca oświadcza, że utwór pt.:
....., którego dotąd nie
opublikował, jest jego dziełem posiadającym oryginalny
charakter oraz że przysługują mu niczym nieograniczone
prawa autorskie do ww. utworu o objętości
..... stron maszynopisu, w tym .....
znaków pisarskich oraz .....kolorowych ilustracji.
Ponadto autor oświadcza, iż utwór ten nie narusza
żadnych praw osób trzecich.

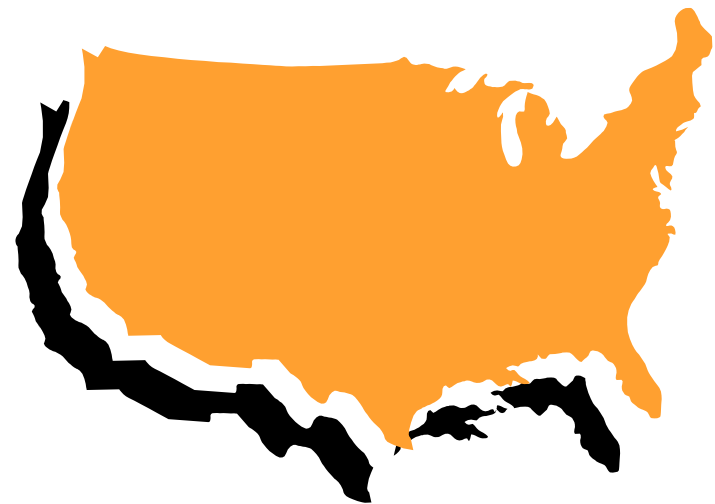
System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wolna licencja (otwarta)

- Jest to rodzaj licencji, pozwalający na dowolne modyfikowanie i redystrybucje, czego zazwyczaj zabrania prawo autorskie.
- Trzeba jednak pamiętać, że **wolna licencja to nie jest rzeczenie się praw!** Za datę powstania tej licencji uważa się rok 1989, lecz dopiero w 1991 przyjęła swoją ostateczną formę.

Udostępniaj swoją twórczość na jasnych, przyjaznych zasadach

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Czym jest Creative Commons?

- CC to pozarządowa, amerykańska organizacja non-profit, powstała w 2001 r. z inicjatywy naukowców i intelektualistów
- W dniu dzisiejszym lokalne oddziały CC funkcjonują w kilkunastu krajach świata, zaś w kilkunastu kolejnych trwają przygotowania do otwarcia
- CC Polska zainaugurowało swoją działalność 25 kwietnia 2005 r. w Krakowie

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cele działalności CC

- Rozwój i propagowanie nowego typu licencji przy rozpowszechnianiu utworów
- Przejście od sztywnej reguły „wszelkie prawa zastrzeżone” do zasady „pewne prawa zastrzeżone” z jednoczesnym zachowaniem poszanowania istoty praw autorskich
- Umożliwienie, dzięki zastosowaniu ww. środków, łatwego i powszechnego dostępu do dzieł (muzyka, filmy, e-książki etc.)

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Cele działalności CC

Creative Commons nie zawiera umów z autorami, ani w żaden sposób nie korzysta z dzieł udostępnionych na ich podstawie.

Zadaniem CC jest wyłącznie dostarczanie wzorów licencji.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Licencje Creative Commons

- Wykorzystanie prawa autorskiego w celu umożliwienia przekazania innym części praw przysługujących autorowi
- Nie oznacza to zrzeczenia się praw autorskich, dzieła te nie trafiają do domeny publicznej
- Licencje tworzone z myślą o wszelkiego rodzaju materiałach chronionych prawem autorskim i rozpowszechnianych przede wszystkim przez Internet

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Creative Commons – licencje prawne „pewne prawa zastrzeżone”
- zawsze poszanowanie praw autorskich osobistych oraz dodatkowe warunki wybrane przez twórcę

	<p>Uznanie autorstwa. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko autora pierwowzoru.</p>
	<p>Użycie niekomercyjne. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne jedynie do celów niekomercyjnych.</p>
	<p>Na tych samych warunkach. Wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej do tej, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.</p>
	<p>Bez utworów zależnych. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.</p>

creativecommons.pl

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wersje polskie licencji CC

Szczegółowe informacje o poszczególnych licencjach znajdują się na stronie <http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/>.

- Uznanie autorstwa 3.0 Polska
- Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 3.0 Polska
- Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne 3.0 Polska
- Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska
- Uznanie autorstwa-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
- Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Udostępniaj swoją twórczość
na jasnych, przyjaznych
zasadach →

Korzystaj z darmowych narzędzi
prawnych - licencji Creative Commons.

Poznaj twórczość innych
i swobodnie z niej
korzystaj →

Licencje CC można znaleźć wszędzie - przejrzyj
kategorie: [kultura](#) [edukacja](#) [nauka](#)

Znajdź treści na
licencjach CC

Wyszukiwanie przy pomocy
creativecommons.org

[Szukaj](#)

Wybierz licencję dla
swojej twórczości

Poznaj licencje
Creative Commons

Fundacja Nowoczesna
Polska

BY-SA ebooki edukacja
kultura media podręczniki

Baza Narzędzi
Dydaktycznych

BY-NC-SA edukacja

Włącz Polskę – zestaw
materiałów edukacyjnych

BY-SA edukacja
podręczniki

Creative Commons to
międzynarodowa organizacja
wspierająca dzielenie się
twórczością, współpracę i innowacje
poprzez otwarte rozwiązania prawne.

[Dowiedz się więcej o nas](#)

CC Polska na Facebook.com
CC Polska na Identi.ca
CC Polska na Twitterze
Subskrybuj kanał RSS CC PL
CC Polska na Google+.com
Creative Commons na świecie

creativecommons.pl

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Naruszanie warunków licencji *

1. **niedotrzymanie warunku podania autorów** oraz
  2. **nieuprawnione przejmowanie praw autorskich.**
- W pierwszym przypadku odbieramy autorom jedyną formę zapłaty za ich twórczość, której oni oczekują uwalniając ją, czyli uznania w oczach innych.
  - W drugim przypadku, oznaczając wolny utwór jako mający wszelkie prawa zastrzeżone, po pierwsze popełniamy rodzaj plagiatu a po drugie uderzamy w samą ideę wolności

* Broszura **Anatomia wolnych licencji**, treść udostępniona jako domena publiczna, <http://pl.wikimedia.org/>

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przykłady *

Crassula Capitella - sukulent z rodziny gruboszowatych, fot: Eric Hunt, kadrowanie: Waugsberg, licencja: CC-BY-SA 2.5

Kołatka z buddyjskiej świątyni
fot: AngMoKio, licencja: CC-BY-SA 3.0

**Natomiast w przypadku utworu zależnego należy dodać jeszcze:
Źródło: [link do utworu oryginalnego]**

* Broszura **Anatomia wolnych licencji**, treść udostępniona jako domena publiczna, <http://pl.wikimedia.org/>
System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przykłady

Fot. Jarosław Poczarski www.flickr.com

BY

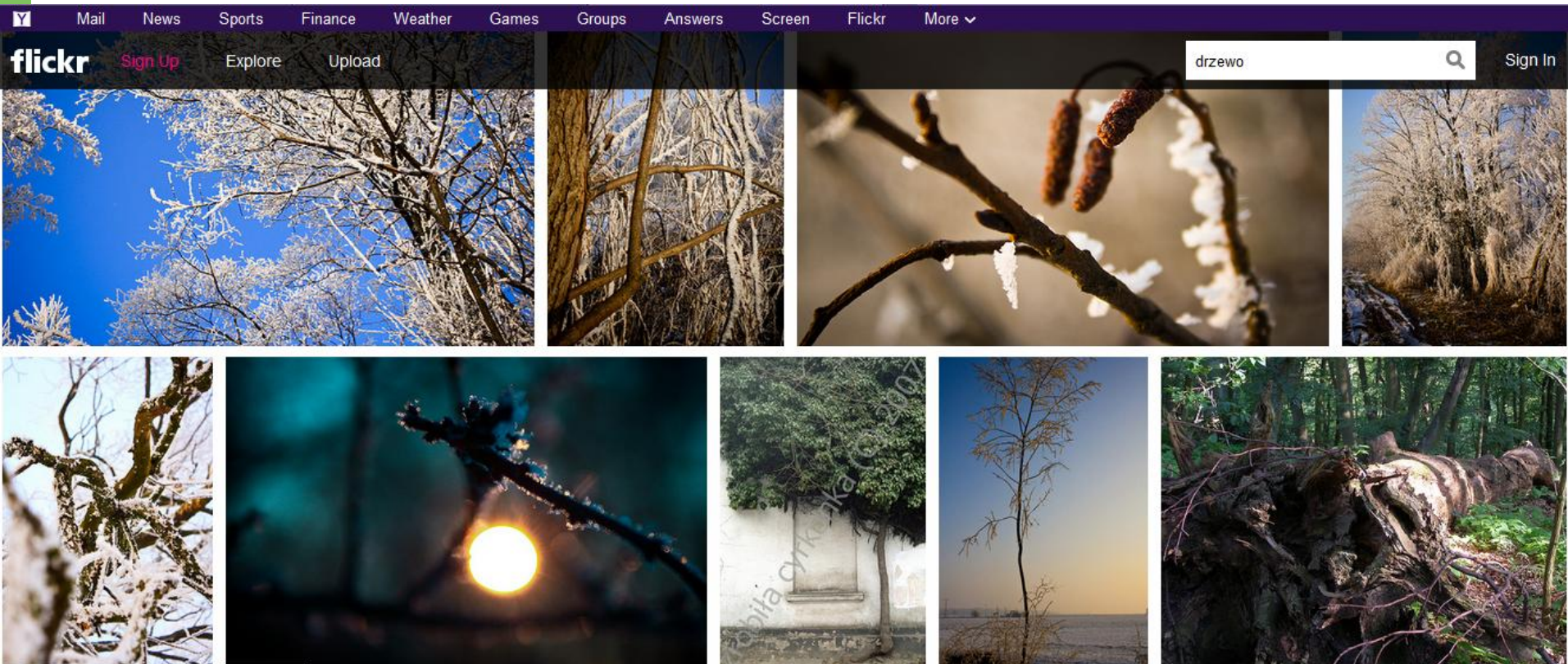
 snuład's photostream www.flickr.com

BY – NC - SA

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

www.flickr.com

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

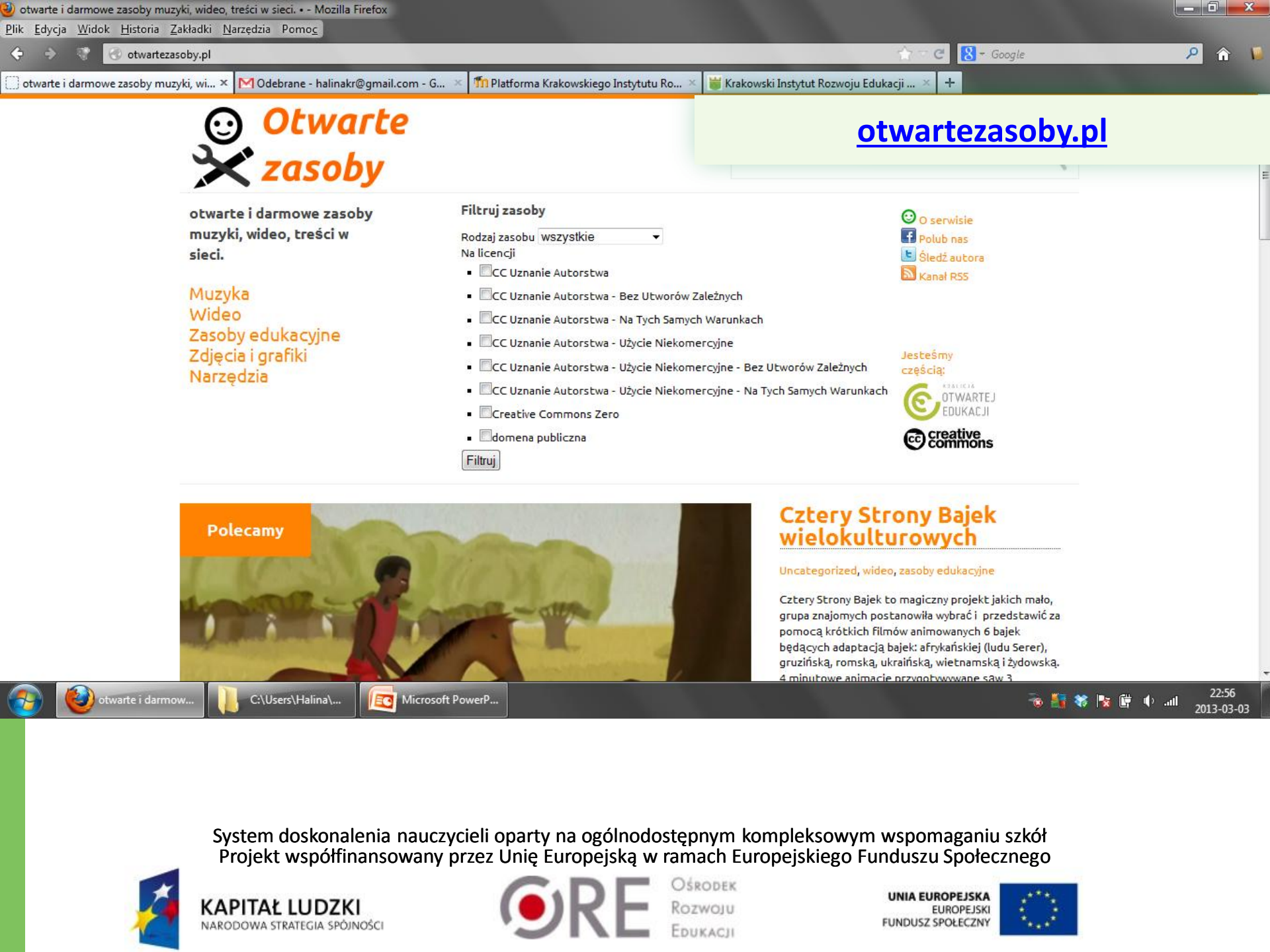

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

otwarte zasoby.pl

otwarte i darmowe zasoby
muzyki, wideo, treści w
sieci.

Muzyka
Wideo
Zasoby edukacyjne
Zdjęcia i grafiki
Narzędzia

Filtruj zasoby

Rodzaj zasoby

Na licencji

- CC Uznanie Autorstwa
- CC Uznanie Autorstwa - Bez Utworów Zależnych
- CC Uznanie Autorstwa - Na Tych Samych Warunkach
- CC Uznanie Autorstwa - Użycie Niekomercyjne
- CC Uznanie Autorstwa - Użycie Niekomercyjne - Bez Utworów Zależnych
- CC Uznanie Autorstwa - Użycie Niekomercyjne - Na Tych Samych Warunkach
- Creative Commons Zero
- domena publiczna

Filtruj

- O serwisie
- Polub nas
- Śledź autora
- Kanał RSS

Jesteśmy
częścią:

Polecamy

Cztery Strony Bajek wielokulturowych

Uncategorized, wideo, zasoby edukacyjne

Cztery Strony Bajek to magiczny projekt jakich mało, grupa znajomych postanowiła wybrać i przedstawić za pomocą krótkich filmów animowanych 6 bajek będących adaptacją bajek: afrykańskiej (ludu Serer), gruzińskiej, romską, ukraińską, wietnamską i żydowską. 4 minutowe animacje przygotowane są 3

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

FNP « Koalicja Otwartej Edukacji - Mozilla Firefox

Plik Edycja Widok Historia Zakładki Narzędzia Pomoc

koed.org.pl/blog/tag/fnp/

FNP « Koalicja Otwartej Edukacji | Odebrane - halinagr@gmail.com - G... | Platforma Krakowskiego Instytutu Ro... | Krakowski Instytut Rozwoju Edukacji ...

KOALICJA OTWARTEJ EDUKACJI

O KOALICJI OTWARTOŚĆ MATERIAŁY WZORY UMÓW KONTAKT

www.koed.org.pl – Koalicja Otwartej Edukacji

EDUKACJA MEDIALNA – NOWY SERWIS Z ZASOBAMI DYDAKTYCZNYMI
 1 MARCA 2013 EDUKACJA MEDIALNA, FNP, KOMPETENCJE MEDIALNE, OTWARTE ZASOBY EDUKACYJNE

Fundacja Nowoczesna Polska uruchomiła nowy serwis [Edukacja Medialna](#). Nauczyciele, bibliotekarze, osoby pracujące z młodzieżą, animatorzy kultury znajdują w nim **74 scenariusze zajęć dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych**, ćwiczenia i materiały do prowadzenia zajęć w szkołach, domach kultury i bibliotekach z zakresu edukacji medialnej.

Zbieramy podpisy pod petycją na rzecz darmowych podręczników i OZE

2 ile na podręczniki wydatkuje Państwo?
 Czy wiesz? 1 budżet państwa przeznaczony na płatność za szkolne podręczniki dla ogólnodostępnych uczelni, instytucji w systemie oświaty i podręczniki i sprzęt wydane przez państwo to około 128 mln zł. W budżecie państwa na 2013 rok przewidziano wydatki na 43 mln zł. W budżecie państwa na 2013 rok przewidziano wydatki na 43 mln zł.

Na stronie <http://otwieramy.edu.pl> uruchomiliśmy **petycję** na rzecz darmowych podręczników i Otwartych Zasobów Edukacyjnych skierowaną do **Premiera i Rady Ministrów**. Postulujemy **zmiany w systemie polskiej edukacji** w zakresie udostępnienia podręczników szkolnych w internecie. Jeśli jesteś nauczycielem, studentem, uczniem, rodzicem/opiekunem, jeśli chciałbyś/aabyś, aby w Polsce treści edukacyjne były dostępne za darmo w Internecie, wreszcie jeśli zależy Ci na dostępnej edukacji podpisz [petycję](#).

edukacja medialna

LEKCJE KOMPETENCJE WSPÓŁPRACA KONKURS WESPRZYJ NAS O NAS

Scenariusze zajęć, ćwiczenia, materiały

74 kompletne lekcje – zobacz jak wykorzystać

WIEDZA W PIGULCE
 ZADANIA
 SCENARIUSZE
 SŁOWNICZEK

Windows 7 | FNP « Koalicja Ot... | C:\Users\Halina\... | Microsoft PowerP... | 22:55 2013-03-03

[Mapa otwartych zasobów edukacyjnych](#) - ORE

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
 Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Domena publiczna

- Domena publiczna to wszystkie te utwory, do których nikt nie posiada autorskich praw majątkowych. Oznacza to, że znajdujących się w domenie publicznej dzieł można swobodnie i bezpłatnie używać — poznawać je, kopiować i rozpowszechniać, opracowywać na nowo i twórczo przekształcać. W Polsce prawa majątkowe wygasają po 70 latach po śmierci autora.

Jakie dzieła znajdują się w domenie publicznej?

- te, do których wygasły autorskie prawa majątkowe (prawa te są ograniczone w czasie i zbywalne);
- te, które nigdy nie podlegały autorskim prawom majątkowym;
- materiały urzędowe — m.in. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy i rozporządzenia.

Oznaczenie Domeny Publicznej

W przypadku utworów znajdujących się w Domenie publicznej nie ma obowiązku ich oznaczania w repozytoriach, serwisach lub bibliotekach cyfrowych. Niektóre repozytoria, np. Wikimedia Commons stosują odpowiednie oznaczenia graficzne i opisy.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Co to jest piractwo komputerowe?

Piractwo komputerowe to działalność polegająca na łamaniu prawa autorskiego, poprzez nielegalne kopiowanie i posługiwanie się własnością intelektualną, bez zgody autora utworu.

Często spotykaną formą **piractwa** jest *nielegalne kopiowanie* oprogramowania wbrew warunkom umowy licencyjnej.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rodzaje piractwa komputerowego

- Instalowanie programu z jednej licencjonowanej kopii na kilku komputerach;
- Kopiowanie płyt CD w celu instalacji lub rozpowszechniania programów;
- Korzystanie z możliwości uzyskania uaktualnienia programu bez posiadania uprawnień do uaktualnienia.
- Podrabianie oprogramowania.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rodzaje piractwa:

- Sprzedaż komputera z zainstalowanym nielegalnym oprogramowaniem.
- dystrybucja nielegalnego oprogramowania na giełdach, w sklepach komputerowych lub przez Internet,
- nielegalne kopiowanie programów komputerowych na potrzeby wewnętrzne firm dokonanie większej liczby kopii niż zezwala na to licencja.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Piractwo w internecie

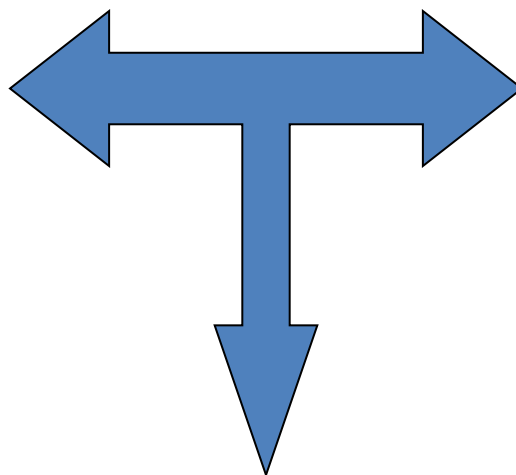
- Pirackie witryny udostępniające programy do pobrania bezpłatnie lub w zamian za przestanie innego programu;
- Aukcje internetowe, na których oferowane są programy podrobione lub w inny sposób naruszające prawa autorskie;
- Sieci wymiany plików "peer-to-peer,, (P2P) umożliwiające bezprawne przesyłanie programów chronionych prawami autorskimi.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Kary za piractwo

Kara grzywny

**Ograniczenie
wolności,
czy nawet
więzienie**

Maksymalnie może to być 2 lub 5 lat,
w zależności do tego czy ktoś uczynił z tego dochodową
działalność, zorganizował ją
i nią kierował.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Jak korzystać z gier komputerowych?

- Ściąganie gier z internetu nie jest nielegalne.
- Nielegalne jest wówczas, gdy ściągamy, wypalamy na płytki i sprzedajemy.

<http://www.nfscarbon.net/gra-komputerowa.html>

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Prawa autorskie do muzyki

- Tak zwane „wypalanie” płyt na własny użytek jest dozwolone.
- W praktyce oznacza to mniej więcej tyle, że nie możemy zrobić stu kopii zapasowych i ich sprzedawać znajomym.

Cel własnego użytku może być naukowy, kolekcjonerski, archiwalny czy też rozrywkowy.

A zatem ściągnięcie paru utworów z sieci i wypalenie płyty stanowi użytek rozrywkowy. Płytę taką możemy nawet podarować, na co z kolei pozwala nam art. 23 ust.2 ustawy o prawie autorskim

Zakres własnego użytku osobistego obejmuje korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworów przez naszych partnerów, rodzinę i znajomych.

Pamiętajmy, że mówimy o utworach rozpowszechnionych, tzn. jakikolwiek sposób udostępnione publicznie (za zgodą właściciela praw autorskich).

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Prawa autorskie do zdjęć

<http://www.bloblo.pl/zdjecie/322917>

- Każdy obraz w Internecie (profesjonalna fotografia lub rysunek trzylatka) podlega prawu autorskiemu.
- Zawsze gdy chcemy zrobić zdjęcie osobie nie znanej, musimy ją zapytać o zgodę.
- Fotografia tłumy – nikogo nie trzeba pytać o zdanie i można je wstawić na różne strony www.
- Takiemu prawu nie podlegają jednak krajobrazy.

Co zrobić gdy to prawo jest łamane na nas?

- ✓ Możemy oczywiście poprosić sprawcę, aby naprawił szkodę.

Jeśli tego nie zrobi:

- ✓ Mamy prawo pozwać go do sądu
- ✓ Trzeba jednak pamiętać że to przestępstwo ulega przedawnieniu po okresie lat 10.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Ochrona wizerunku

Rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej.

źródło: www.sxc.hu

Wyjątek:

- wizerunek osoby powszechnie znanej, wykonany w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych
- osoby stanowiącej jedynie szczegół zgromadzenia, krajobrazu, publicznej imprezy

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Określają reguły dysponowania własną twórczością oraz korzystania z twórczości cudzej.
- Można swoim krewnym i znajomym pożyczać, bądź wykonywać kupię książek, filmów i albumów muzycznych. *Nie jest to jednak dozwolone w przypadku programów komputerowych lub gier.*
- Podczas zajęć z uczniami można pokazywać fragmenty filmów lub nawet całe filmy. Pod warunkiem, że:
  - ✓ nie ma to charakteru komercyjnego,
  - ✓ ściśle wiąże się z realizacją statutowych zadań szkoły,
  - ✓ filmy te zostały kupione legalnie, czyli nie zostały udostępnione publicznie i są rozpowszechniane za zezwoleniem twórców.
- Dozwolone jest tworzenie multimedialnych prezentacji, które zawierają cudze utwory(zdjęcia, filmy, muzykę) i wykonywanie ich jako pomoc dydaktyczną na zajęciach w szkole, czy udostępniania w bibliotece szkolnej.
- Cytowane utwory powinny być opatrzone stosownym zapisem bibliograficznym.

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Niektóre wnioski wynikające z ustawy

- Dla użytku osobistego wolno korzystać bez zgody twórcy utworu i nieodpłatnie z pojedynczych egzemplarzy utworu rozpowszechnionego (wyjątki: utwór architektoniczny w zakresie budowania, programy komputerowe).
- Użytek osobisty obejmuje osoby spokrewnione, pozostające w związku osobistym lub stosunku towarzyskim.

Oznacza to na przykład, że można swoim krewnym i znajomym pożyczać, bądź **wykonywać kopie** książek, filmów i albumów muzycznych.

- Nie jest to jednak dozwolone w przypadku programów komputerowych bądź gier komputerowych

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganium szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wolno...

- rozpowszechniać ogólnie dostępne w eterze programy telewizyjne i radiowe
- rozpowszechniać w publicznie dostępnych mediach materiały o charakterze aktualności (sprawozdania z wydarzeń, aktualne artykuły na tematy polityczne, mowy wygłoszone publicznie itp.)
- sporządzać kopie i nieodpłatnie korzystać z fragmentów utworów potrzebnych do celów dydaktycznych (*daje to możliwość np.: zrobienia kserokopii rozdziału książki i rozdania ich uczniom w klasie*)

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wolno...

- biblioteki, archiwa i szkoły mogą rozpowszechniać wcześniej nabyte utwory poprzez ich udostępnianie i pożyczanie w ramach swoich zadań statutowych
- przytaczać fragmenty innych utworów w dziełach stanowiących samoistną całość, pod warunkiem że jest to uzasadnione "wyjaśnieniem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości" (*jest to tzw. prawo do cytatu*)
- publicznie wykonywać utwory podczas ceremonii religijnych, imprez szkolnych i akademickich lub oficjalnych uroczystości państwowych, pod warunkiem że wstęp na te imprezy jest bezpłatny a osoby wykonujące utwór nie pobierają za to żadnych korzyści majątkowych

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wolno...

Rozpowszechniać utwory wystawione na stałe na ogólnie dostępnych drogach, ulicach, placach lub w ogrodach, pod warunkiem, że nie będą one stosowane do tego samego celu

(można zatem zrobić zdjęcie rzeźbie wystawionej w parku lub budynkowi stojącemu przy drodze publicznej i potem rozpowszechniać to zdjęcie)

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganii szkół
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego